

Jaarwerkprogramma 2007
Inspectie jeugdzorg

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Ontwikkelingen in het toezicht

3. Toezicht in 2007

- Veiligheid
- Samenwerken
- Cliëntgerichtheid
- Resultaatgerichtheid
- Het jonge kind

4. Ontwikkelingen bij de inspectie

5. Schematisch overzicht van het toezicht per provincie

1. Inleiding.

Voor u ligt het jaarwerkprogramma 2007 van de Inspectie jeugdzorg dat is gebaseerd op het meerjarenplan 2006-2009.

U kunt hierin lezen welke toezichtprojecten de inspectie in 2007 gaat uitvoeren of voorbereiden.

De keuzes in dit jaarwerkprogramma komen tot stand op basis van een weging van drie bronnen: de risicoanalyse, de toezichtwensen van overheden en kritische signalen over de kwaliteit van zorg.

Ieder jaar voert de inspectie een *risico-analyse* uit. Hierin worden de belangrijkste spelers in de jeugdzorg, zoals het landelijke cliëntenforum jeugdzorg, het ministerie van VWS, het ministerie van Justitie, het IPO en de MO-groep, gevraagd om aan te geven waar zij de meeste risico's zien. Deze informatie verwerkt de inspectie in een risico-inschatting.

De inspectie vraagt de beide ministeries en de provincies als handhavende overheden naar *hun wensen voor toezicht*. Zij beoordeelt vervolgens o.a. of de geformuleerde toezichtwensen passen bij haar taak.

Tot slot gebruikt de inspectie de *signalen van instellingen en burgers* bij het bepalen van de keuze welk toezicht zij het komende jaar uitvoeren en wanneer.

Naast toezicht in de vorm van geplande projecten doet de inspectie toezicht naar aanleiding van meldingen over incidenten door instellingen. Dat toezicht doet zij uit eigen beweging of op verzoek van overheden.

Leeswijzer

In paragraaf 2 beschrijft de inspectie de ontwikkelingen die van invloed zijn op het toezicht. In paragraaf 3 geeft de inspectie aan welke toezichtprojecten zij in 2007 uitvoert.

In paragraaf 4 zijn de ontwikkelingen binnen de inspectie beschreven. In paragraaf 5 is schematisch weergegeven in welke provincie¹ welk toezicht plaatsvindt en eventueel met welke inspectie samen.

¹ Waar provincie staat, wordt bedoeld provincie en grootstedelijke regio.

2. Ontwikkelingen in het toezicht

2.1 Inleiding

Het meerjarenplan 2006-2009 vormt het kader waarbinnen de inspectie het toezicht in 2007 uitvoert. Op grond van dat kader richt de inspectie zich bij het doen van toezicht naar de kwaliteit van de jeugdzorg op de aspecten “veiligheid van het kind, samenwerken tussen instellingen, resultaatgerichtheid en cliëntgerichtheid van de hulp” en op het thema “het jonge kind”. De uitgangspunten voor effectief toezicht die in het meerjarenplan zijn geformuleerd gelden onverkort: *selectief, slagvaardig en samenwerkend met andere inspecties*.

Daarnaast zijn er ontwikkelingen die van invloed zijn op de wijze waarop de inspectie het toezicht in 2007 uitvoert. In deze paragraaf kunt u lezen om welke ontwikkelingen het gaat.

2.2 Meer toezicht op basis van signalen over kwaliteit van zorg

Op basis van afspraken die zijn gemaakt na de invoering van de Wet op de jeugdzorg zijn instellingen verplicht incidenten te melden bij de inspectie. Sinds 1 juli van 2006 melden ook justitiële jeugdinrichtingen dergelijke incidenten bij de inspectie. In 2006 is het aantal meldingen aanmerkelijk toegenomen ten opzichte van 2005; de inspectie gaat ervan uit dat de stijgende lijn zich ook in 2007 voortzet.

De werkwijze die de inspectie ten aanzien van deze meldingen heeft ontwikkeld resulteert erin dat zij meer ongepland ofwel “incidentgestuurd” toezicht uitvoert dan in voorgaande jaren het geval was. Daarbij werkt zij veel samen met andere inspecties. De inspectie reserveert een substantieel deel van haar capaciteit voor het doen van dit soort toezicht.

2.3 De inspectie werkt meer samen met andere inspecties

Het verlenen van jeugdzorg is vaak geen op zich zelf staande activiteit maar vindt plaats in samenwerking met andere hulpverleners. Voor toezicht op de kwaliteit van jeugdzorg is daarom de samenwerking met andere inspecties die toezicht hebben op jeugd steeds meer vanzelfsprekend. Zoals hierboven is aangegeven geldt dat voor incidentgestuurd toezicht, maar ook voor gepland toezicht. De diverse toezichttrajecten die de samenwerkende inspecties jeugd² zoals zij zich noemen, uitvoeren in deze samenwerking, zijn gebundeld in het Toezichtprogramma Jeugd 2007-2011. In dit programma geven alle inspecties per onderwerp (risicogebied) aan aan welk toezichtproject zij in dit kader deelnemen.

Een belangrijk onderdeel van dit toezichtprogramma is het Integraal Toezicht Jeugdzaken (ITJ).³ De samenwerking in het kader van ITJ betreft het gezamenlijk hanteren van een bepaalde werkwijze waarbij de (maatschappelijke) problemen van en met jeugd in de lokale of regionale context het uitgangspunt vormen. Het ITJ verricht toezicht zowel op verzoek van gemeenten als

² De Inspectie jeugdzorg, de Inspectie van het Onderwijs, de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid en de Inspectie Werk en Inkomen

³ Meer informatie over ITJ kunt u lezen in het toezichtkader van ITJ: Ketens laten werken, aan te vragen bij info@jeugdinspecties.nl 2006

uit eigen beweging. Op basis van een door het ITJ gehanteerd risico-model worden maatschappelijke problemen en de plaatsen waar het risico daarop het grootst is, gelokaliseerd.

2.4 Effectief toezicht: risicogestuurd en vraaggericht

De inspectie werkt toe naar een andere manier van toezicht, die het effect vergroot en de toezichtmiddelen efficiënt inzet.

In voorgaande jaren voerde de inspectie toezicht bijna per definitie in alle provincies uit. Dat kostte veel capaciteit en had een lange doorlooptijd. De nieuwe werkwijze van de inspectie is ingegeven door het uitgangspunt van selectief toezicht zoals geformuleerd in De kaderstellende visie van het kabinet. De inspectie geeft dit op verschillende wijze vorm.

Door het toezicht *vraaggericht* uit te voeren: wanneer een beperkt aantal provincies om een bepaalde vorm van toezicht heeft gevraagd, wordt zo'n project alleen bij hen uitgevoerd. Dit betekent niet dat de eventuele aandachtspunten die uit het toezicht voortvloeien alleen tot de betreffende provincies beperkt zijn. Het is mogelijk dat de inspectie aanleiding ziet ook op stelselniveau aandacht te vragen voor bepaalde ontwikkelingen.

Door *risicogestuurd* toezicht, hetgeen wil zeggen dat de inspectie bij toezicht naar een bepaald onderwerp alleen naar die instellingen gaat waar de risico's het grootst blijken te zijn. Dat houdt in dat de inspectie eerst in alle provincies gegevens opvraagt en na analyse daarvan bepaalt in welke provincie de risico's het grootst zijn. In die provincies zal vervolgens nader toezicht plaatsvinden.

In de toekomst wil de inspectie gaan werken met gestandaardiseerde gegevens die ze jaarlijks gaat opvragen bij instellingen. Deze gegevens geven een indicatie van de aanwezigheid van risico's in de jeugdzorg, vandaar de term *risico-indicatoren*. Het project moet leiden tot een set indicatoren, in eerste instantie gericht op de veiligheid van jeugdigen in instellingen. Deze indicatoren geven inzicht aan zowel de inspectie als de instellingen, waar de grootste risico's zijn. Instellingen kunnen op basis van deze gegevens verbeteringen aanbrengen. Instellingen met een verhoogd risico zullen vaker worden bezocht. Dit vereist dat de te gebruiken indicatoren goed onderbouwd zijn en samen met de sector worden ontwikkeld. In het project wordt daarom aansluiting gezocht bij andere ontwikkelingen in de sector zoals de implementatie van prestatie-indicatoren. Als het project in 2007 succesvol wordt afgerond wil de inspectie deze risico-indicatoren gebruiken in het toezicht in 2008.

2.5 Slagvaardig toezicht: realiseren van verbeteringen

De inspectie wil ervoor zorgen dat rapporten en signalementen die zij uitbrengt tot daadwerkelijke verbeteringen leiden. Daarom zal de toets op de implementatie van uitgebrachte aanbevelingen een onlosmakelijk onderdeel zijn van haar werkwijze. Dit betekent zeker niet altijd dat de inspectie daadwerkelijk toezicht uitvoert. Het is ook op basis van gegevens van instellingen, bijvoorbeeld uit een (kwaliteits)jaarverslag, mogelijk om na te gaan welke verbeteringen zijn doorgevoerd.

In de toekomst hoopt de inspectie op basis van de score op de hierboven genoemde risico-indicatoren en/of de prestatie-indicatoren te kunnen bepalen of en waar aanvullend toezicht nodig is.

3. Toezicht in 2007

3.1 Inleiding

In het meerjarenplan 2006-2009 heeft de inspectie aangegeven op welke aspecten van de kwaliteit van de jeugdzorg zij haar toezicht richt, namelijk:

- Veiligheid van het kind
- Samenwerken tussen instellingen
- Cliëntgerichtheid van de hulp
- Resultaatgerichtheid
- Vroegsignalering ("het jonge kind").

De toezichtprojecten die de inspectie in 2007 uitvoert, kunnen als volgt naar deze aspecten worden ingedeeld:

1. Veiligheid:	10 toezichtprojecten
2. Samenwerken:	7 toezichtprojecten
3. Cliëntgerichtheid:	4 toezichtprojecten
4. Resultaatgerichtheid:	3 toezichtprojecten
5. Vroegsignalering ("het jonge kind")	1 toezichtproject.

Uit dit overzicht blijkt dat het meeste toezicht wordt gedaan naar de aspecten 'Veiligheid van het kind' en 'Samenwerken door instellingen'. De reden daarvoor is dat ten aanzien van die aspecten de meeste risico's worden geconstateerd.

In de navolgende paragrafen geeft de inspectie aan welke toezichtprojecten worden uitgevoerd.

3.2 Veiligheid

Alle kinderen en hun ouders die in Nederland met jeugdzorg te maken hebben of krijgen, moeten ervan uit kunnen gaan dat de instellingen hun veiligheid voorop stellen. De inspectie heeft op grond van de risicoanalyse en van de signalen die zij krijgt door klachten van burgers of meldingen van instellingen, het beeld dat die veiligheid niet overal en altijd is gewaarborgd. In de hieronder genoemde toezichttrajecten vormt veiligheid een belangrijk aspect.

1. Waarborgen van veiligheid voor kinderen binnen een gesloten behandeling

Bij Horizon vindt een experiment voor gesloten behandeling van kinderen met ernstige gedragsproblemen plaats. Een kind gesloten plaatsen in het kader van behandeling vraagt bijzondere waarborgen. In 2006 heeft de inspectie daar op verzoek van het ministerie van VWS en de provincie Zuid-Holland toezicht gedaan. Op basis van de resultaten van dit pilot-onderzoek voert de inspectie toezicht uit bij 3 instellingen waar gesloten behandeling plaats vindt. Het doel van dit toezicht is om zicht te krijgen op de naleving van de subsidievoorwaarden die door provincies zijn gesteld en op de waarborgen voor de veiligheid van de kinderen. VWS en de provincies, waar deze instellingen zijn gevestigd, willen weten of de instellingen deze waarborgen in de praktijk ook bieden.

Deze drie instellingen zijn:

Hoenderloo Groep: "De Juiste Hulp", 50 behandelplaatsen, landelijk⁴;

Initiatief van Noord-Brabant: "Paljas Plus", tevens voor Zeeland en Limburg;

Initiatief van Zuid-Holland: "Hand in Hand", tevens voor Haaglanden en Rotterdam.

2. Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht (ots) zijn gesteld

De inspectie voert toezicht uit in twee verschillende projecten.

- Door middel van een quick scan wordt onderzocht of de afdelingen jeugdbescherming van de Bureaus jeugdzorg in alle provincies op een systematische en professionele wijze omgaan met signalen en vermoedens van kindermishandeling bij kinderen voor wie een ots is uitgesproken. De uitkomsten van de quick scan worden gebruikt om te bepalen bij welke Bureaus jeugdzorg vervolgens nader toezicht nodig is. In ieder geval zal toezicht plaatsvinden in de provincies Utrecht, Noord-Brabant en Zeeland aangezien zij de wens daartoe hebben uitgesproken.

- Mede naar aanleiding van het rapport over "Onderzoek naar de kwaliteit van het hulpverleningsproces aan S" uit 2005⁵, zijn door de minister van Justitie maatregelen genomen om de kwaliteit van de uitvoering van de ots te verbeteren. Het toezicht van de inspectie richt zich op de volgende twee punten.

Ten eerste is bepaald dat de Raad voor de Kinderbescherming zijn toetsende taak weer uitvoert bij een besluit van Bureau jeugdzorg tot niet verlenging van een ots, bij beëindiging uithuisplaatsing en bij tussentijdse thuisplaatsing.

Het is de bedoeling dat de Raad daarbij de veiligheid van het kind in deze toetsing betreft. De inspectie wil onderzoeken op welke manier de Raad aan die taak inhoud geeft. Daarnaast beoogt

⁴ De Hoenderloogroep heeft er voor gekozen de behandelingen in een open setting plaats te laten vinden.

⁵ Inspectie jeugdzorg, maart 2005

het ministerie van Justitie met het invoeren van het Deltaplan de kwaliteit van de gezinsvoogdij zodanig te verbeteren dat onder toezicht gestelde kinderen minder veiligheidsrisico's lopen. De bedoeling is dat het Deltaplan in 2009 overal is geïmplementeerd.

In de tussentijd zijn door de Bureaus jeugdzorg en de Raad voor de Kinderbescherming maatregelen genomen om de veiligheid van de kinderen beter te garanderen. De inspectie richt zich in haar toezicht in 2007 op deze verbetermaatregelen.

3. Veiligheid van kinderen in leefgroepen

De inspectie voert in het komende jaar toezicht uit naar de veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen. Omdat de inspectie in 2006 veel signalen over seksueel getint grensoverschrijdend gedrag heeft ontvangen, wil zij weten of deze instellingen werken volgens een, in de jaren '90 door de werkgeversorganisaties vastgesteld protocol op dit gebied. Het is de inspectie bekend dat dit protocol binnen instellingen verder is uitgewerkt. De inspectie wil weten hoe de stand van zaken op dit gebied nu is. Daartoe vraagt zij gegevens op bij alle provinciaal en landelijk werkende residentiële zorgaanbieders.

Indien na analyse van de gegevens de inspectie het nodig acht nader toezicht uit te voeren op de praktijk, zal dit toezicht in 2008 plaatsvinden.

4. Een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg

De inspectie bereidt in 2007 toezicht voor op de samenwerking en afstemming tussen partijen die er voor moeten zorgen dat kinderen veilig in pleeggezinnen kunnen opgroeien.

Het is in de praktijk soms onduidelijk welke instantie direct zicht houdt op het kind en verantwoordelijk is om beslissingen in het dagelijkse leven van het kind te nemen: Bureau Jeugdzorg, de voorziening voor pleegzorg, de eigen ouders en/of de pleegouders. Dit kan ertoe leiden dat er niet wordt ingegrepen wanneer een veilige ontwikkeling van het kind daar wel om vraagt.

De provincies Utrecht en Limburg hebben de inspectie verzocht toezicht uit te voeren naar deze problematiek. Het toezicht op de praktijk wordt in 2008 uitgevoerd.

5. Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen (jji's)

Naar aanleiding van het onderzoek naar incidenten op justitiële jeugdinrichting Harreveld⁶ heeft de minister van Justitie de inspectie in de loop van het jaar 2006 gevraagd toezicht te doen bij alle jji's. Het gaat om toezicht naar de veiligheid van het leef-, behandel- en werkklimaat voor de jeugdige en het personeel binnen de inrichting en de daaraan verbonden school. Dit toezicht wordt onder leiding van de Inspectie jeugdzorg uitgevoerd met de Inspectie voor de Gezondheidszorg, Inspectie van het Onderwijs en de Inspectie voor de Sanctietoepassing. De Arbeidsinspectie verleent medewerking aan het onderzoek. Er zal zowel een landelijk rapport, als rapporten over de individuele inrichtingen worden gemaakt. Het toezichttraject is gestart in 2006 en wordt in de eerste helft van 2007 uitgevoerd.

6. Nieuwe aanbieders van jeugdzorg

In 2005 hebben het IPO, het ministerie van VWS en de inspectie afspraken gemaakt over het verantwoord gebruik maken van nieuwe zorgaanbieders. Provincies beoordelen of zij met een nieuwe zorgaanbieder een subsidierelatie willen aangaan. Vervolgens voert de inspectie op

⁶ Inspectie jeugdzorg, mei 2006

verzoek van provincies een toets uit bij deze zorgaanbieders. De inspectie toetst daarbij of de zorgaanbieders voldoen aan voorwaarden voor een veilige en verantwoorde zorg. De provincies Friesland, Noord-Brabant en Rotterdam hebben de inspectie verzocht om een aantal nieuwe zorgaanbieders te toetsen.

7. Zorgaanbod in het buitenland

De afgelopen 2 jaren hebben de inspectie en het ministerie van VWS zorgelijke signalen ontvangen over de veiligheid en kwaliteit van buitenlands zorgaanbod dat door Nederlandse zorgaanbieders wordt geboden aan Nederlandse jeugdigen. Deze zorgaanbieders moeten ervoor zorgen dat een jeugdige die hulpverlening in het buitenland aangeboden krijgt, kan rekenen op dezelfde veiligheid en kwaliteit als wanneer de zorg in Nederland zou worden verleend. Onderzoek bevestigt dat Nederlandse zorgaanbieders niet alle voorwaarden voor een veilige en verantwoorde zorg hebben georganiseerd. De inspectie heeft het ministerie van VWS dan ook aangekondigd dat zij in 2007 met de desbetreffende Nederlandse zorgaanbieders afspraken maakt over de vraag hoe zij voldoen aan de voorwaarden. De inspectie heeft het ministerie geadviseerd om met IPO en MO-groep afspraken te maken over het gebruik van buitenlands zorgaanbod en het toezicht hierop.

Daarnaast heeft de provincie Zuid-Holland de inspectie verzocht om te onderzoeken of de Hoenderloo Groep in de praktijk voldoet aan de afspraken die zijn gemaakt over het gebruik van buitenlandse opvang in het project Valor. De inspectie zal met de provincie afspraken maken over de inhoud van het onderzoek, rekening houdend met mogelijke afspraken die het ministerie maakt met betrokken partijen.

8. Veiligheid bij Nieuw Veldzicht in Flevoland

Op verzoek van de provincie Flevoland onderzoekt de inspectie of Nieuw Veldzicht voldoet aan voorwaarden voor veiligheid.

Er zijn zowel bij de provincie als bij de inspectie signalen afgegeven die vragen oproepen over de kwaliteit van de zorg en de veiligheid van de pupillen. Nieuw Veldzicht is bezig met de uitvoering van een door hen opgesteld verbeterplan.

9. De kwaliteit van zorg bij Meerwijck in Utrecht

De inspectie onderzoekt bij Meerwijck, een residentiële zorgaanbieder, of het protocol met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag in de praktijk werkt. Daarnaast zal worden onderzocht of de doelen genoemd in de indicatiestelling terugkomen in het hulpverleningsplan en of de instelling werkt aan doelrealisatie. De provincie heeft om dit toezicht verzocht

10. Het basisprotocol bij vermoedens van kindermishandeling in Noord-Brabant

De inspectie onderzoekt of instellingen in Noord-Brabant werken met het basisprotocol bij vermoedens van kindermishandeling. Dit protocol is binnen de provincie ontwikkeld en sinds 2005 van kracht. De inspectie toetst daarbij of instellingen zelf de werking van het protocol evalueren en voorstellen doen voor aanpassing wanneer de noodzaak daartoe zich voordoet.

3.3 Samenwerken

Instellingen dienen er altijd zorg voor te dragen dat zij zo veel mogelijk samenwerken met andere ketenpartners voor het bieden van optimale zorg. De continuïteit van de zorg dient gewaarborgd te zijn, ook wanneer daar verschillende instellingen bij zijn betrokken. De inspectie verwacht dat instellingen deze taken uitvoeren en elkaar daar op aanspreken.

1. Jeugdreclassering

In 2007 voert de inspectie op verzoek van Noord-Brabant toezicht uit naar de uitvoering van de jeugdreclassering. Daarbij betreft de inspectie de samenwerking en afstemming met andere instellingen. De resultaten van dit toezicht zullen worden gebruikt bij de voorbereiding van een toezicht naar de jeugdreclassering dat gepland staat voor 2008 en dat in meer of alle provincies wordt uitgevoerd.

In 2006 heeft de inspectie zich voor haar eigen beeldvorming georiënteerd op de jeugdreclassering. De resultaten van deze oriëntatie gebruikt zij bij de vormgeving van het toezicht.

2. Onderzoek naar de zorgverlening aan het Maasmeisje

Naar aanleiding van een incident onderzoekt de inspectie op verzoek van het stadsgewest Rotterdam, de zorgverlening aan dit meisje door de verschillende instanties die bij haar en het gezin waarin zij opgroeide, waren betrokken. Ook de samenwerking tussen deze instanties vormt onderwerp van het toezicht. De inspectie voert dit onderzoek uit samen met de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie voor het Onderwijs en de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid. Het onderzoek zal in het eerste kwartaal van 2007 zijn afgerond.

3. Aansluiting jeugdzorg: verkorte indicatiestelling in de Stadsregio Amsterdam

Bij de Stadsregio Amsterdam voert de inspectie toezicht uit op de effectiviteit van de verkorte indicatieroute. Bureau jeugdzorg heeft medio 2005 een uniforme verkorte instroom/indicatie procedure vastgesteld voor kinderen die vanuit voorliggende voorzieningen (jeugdgezondheidszorg en onderwijs) verwezen worden naar Bureau jeugdzorg.

De Stadsregio Amsterdam heeft de inspectie gevraagd om te onderzoeken of deze verkorte indicatieroute voldoet aan de geldende eisen en of deze inderdaad tijd bespaart. Het onderzoek richt zich in eerste instantie op de informatie die Stadsregio Amsterdam zelf verzamelt over de volgende zorgstructuren: ouder- en kindcentra, het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. De uitkomst hiervan is bepalend voor de verdere invulling van het onderzoek.

4. Uitvoeringsprotocol Bureau jeugdzorg en jeugd-GGZ in Rotterdam

Op verzoek van de stadsregio Rotterdam zal de inspectie, samen met de Inspectie voor de Gezondheidszorg, toezicht uitvoeren op de samenwerking tussen Bureau jeugdzorg en de jeugd-GGZ naar aanleiding het rapport dat beide inspecties in 2006 hebben opgesteld. Uit dat

rapport blijkt dat onderlinge informatie-uitwisseling en samenwerking tussen Bzj in Rotterdam nog niet goed van de grond is gekomen. Vanaf 1 januari 2007 zal Bzj werken met een nieuw protocol dat de samenwerking met de jeugd-GGz moet verbeteren. De inspecties zullen de verbeterafspraken toetsen.

5. Het casemanagement door Bureau jeugdzorg in vier provincies

De inspectie voert in 2007 op verzoek van de provincies Drenthe, Overijssel, Limburg en het Stadsregio Amsterdam onderzoek uit naar de manier waarop Bureau jeugdzorg de cliënt bijstaat in het “verzilveren” van de geïndiceerde zorg. Continuïteit in het hulpverleningsproces is van belang voor de kwaliteit van de te verlenen zorg.

In 2006 heeft de inspectie toezicht gedaan naar het casemanagement in Rotterdam en Haaglanden. Op basis van de resultaten die uit dit toezicht naar voren komen, voert de inspectie het toezicht in de genoemde provincies uit.

6. Een sluitend systeem van nazorg bij interlandelijke adoptie

De inspectie onderzoekt of er na adoptie van een kind uit het buitenland een sluitend systeem van nazorg bestaat. Het gaat daarbij om samenwerking van de vergunninghouders interlandelijke adoptie, de Stichting adoptievoorziening en de instellingen in de jeugdzorg zoals de Bureaus jeugdzorg.

Het ministerie van Justitie, dat het toezicht heeft gevraagd, gaat ervan uit dat in 2007 een dergelijk sluitend programma van zorg operationeel is.

De inspectie start eind 2007 de voorbereiding van dit toezicht, de uitvoering vindt in 2008 plaats.

7. Integraal Toezicht Jeugdzaken (ITJ)

Sinds 2004 verricht de Inspectie jeugdzorg samen met de Inspectie van het Onderwijs, de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid en de Inspectie Werk en Inkomen toezicht op problematiek van de jeugd vanuit de invalshoek van een lokaal maatschappelijk probleem. Het toezicht richt zich op de kwaliteit van de samenwerking tussen voorzieningen in de (lokale) jeugdketen.

De toezichtprojecten hebben per definitie een *integraal* karakter en worden uitgevoerd door een multidisciplinair team, bestaande uit inspecteurs van de betrokken inspecties. Het product is dan ook een integraal rapport waarin uitspraken worden gedaan over al dan niet functionerende schakels en waarin aanbevelingen worden gedaan om de kwaliteit van de samenwerking in de keten waar nodig te vergroten. De lokale overheid maakt samen met de instellingen een (lokaal) actieplan. De implementatie daarvan wordt door ITJ gevolgd.

In het kader van ITJ voert de Inspectie jeugdzorg samen met de andere inspecties de volgende ketenonderzoeken uit:

Alcoholgebruik

De ontwikkelingen rond het drinken van jongeren zijn verontrustend; er wordt op steeds jongere leeftijd mee begonnen en er wordt meer gedronken dan vroeger.

Opgroeien en opvoeden in een sociaal zwakke wijk

Kinderen die opgroeien in gezinnen met lage sociaal-economische status lopen een hoger risico door ongezonde leefstijl en omgeving.

Kinderen van ouders met psychische problemen

In Nederland hebben 1,6 miljoen kinderen en jongeren tot 22 jaar een ouder met psychische en/of verslavingsproblemen.

Tienerzwangerschappen en tienermoeders

Zowel bij allochtone als bij autochtone jonge meisjes is dit een groot probleem.

Jeugdcriminaliteit

Steeds meer jeugdigen gaan op jongere leeftijd (onder 12 jaar) over tot crimineel gedrag.

3.4 Cliëntgerichtheid

De inspectie verwacht cliëntgerichtheid te zien in het veld, doordat instellingen bij al hun handelen het probleem van de cliënt centraal stellen en het indicatiebesluit en hulpverleningsproces daarop afstemmen.

1. Het functioneren van het klachtrecht, de vertrouwenspersoon en de cliëntenraad in een aantal provincies

Over deze onderwerpen voert de inspectie toezicht uit. De verzoeken die provincies over dit onderwerp hebben kenbaar gemaakt zijn verschillend. Om die reden wordt het toezicht in verschillende projecten uitgevoerd.

Drenthe, Overijssel, Gelderland, Noord Brabant en Limburg hebben de inspectie gevraagd in 2006 onderzoek te doen naar het functioneren van het klachtrecht, de cliëntenvertrouwenspersoon en de cliëntenraad. Omdat meer provincies om dit onderzoek hebben verzocht, heeft de inspectie dit toezicht voor deze provincies gezamenlijk georganiseerd. De inspectie voert het onderzoek uit bij de Bureaus jeugdzorg in deze vijf provincies en bij (maximaal) 2 zorgaanbieders per provincie. Ook de William Schrikker Groep, als landelijke instelling, is bij het onderzoek betrokken. Het onderzoek wordt in de eerste helft van 2007 afgerond.

Op verzoek van de stadsregio Haaglanden voert de inspectie toezicht uit naar de vraag of en in welke mate het Bureau jeugdzorg en de zorginstelling de cliënt in staat stellen gebruik te maken van de ondersteuning door cliëntvertrouwenspersonen. Daarbij wordt ook onderzocht of de cliëntvertrouwenspersoon zich onafhankelijk opstelt.

De inspectie onderzoekt hoe Bureau jeugdzorg en de jeugdzorginstellingen in Noord-Holland ervoor zorgen dat rechten van cliënten goed geregeld zijn, zowel in het beleid van de instellingen als in de praktijk.

De provincie heeft om dit toezicht verzocht omdat de provinciale klachtencommissie met de ingang van de nieuwe Wet op de jeugdzorg is opgeheven. De provincie wil er voor in kunnen staan dat cliënten hun rechten kunnen uitoefenen, en zo nodig instellingen aanspreken wanneer zij in gebreke zijn.

2. Betrokkenheid van ouders bij de daghulp in Friesland

De inspectie onderzoekt of betrokkenheid van de ouders bij de daghulpverlening is verbeterd ten opzichte van 2004. In dat jaar onderzocht de inspectie of en hoe de competenties van ouders worden ingezet bij de uitvoering van de hulp. De inspectie concludeerde dat ouders nog te weinig conform het algemene beleid van de Stichting Jeugdhulp Friesland actief werden ingezet in de uitvoering van de hulp. Het actief betrekken van de eigen kracht van cliënten i.c. de ouders, draagt bij aan de effectiviteit en daarmee aan de kwaliteit van de zorg. Dit is in het belang van de jeugdige.

Het onderzoek richt zich op de vraag of de betrokkenheid van de ouders verbeterd is. Het onderzoek is in 2006 voorbereid en wordt begin 2007 uitgevoerd.

3.5 Resultaatgerichtheid

De inspectie verwacht dat de jeugdzorg zich meer richt op het resultaat van de zorg voor de cliënt. Dit betekent dat instellingen helder maken welk resultaat zij beogen en vaststellen welk resultaat uiteindelijk is bereikt met de hulpverlening. De instellingen evalueren ook in welke gevallen ze het resultaat niet bereikt hebben en stellen zo nodig de doelen in het beleid daarop bij.

1. Verbeteringen bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)

In 2004 heeft de inspectie toezicht gedaan naar de kwaliteit van de werkwijze van alle AMK's. Op verzoek van de provincies Noord-Holland, Limburg, Flevoland en Utrecht onderzoekt de inspectie of de AMK's de verbeterafspraken die de provincies met hen hebben gemaakt, ook hebben gerealiseerd.

In Zeeland was in 2004 nog geen AMK werkzaam. Dat is inmiddels wel het geval; op verzoek van de provincie toetst de inspectie de kwaliteit van dit nieuwe AMK.

Het toezicht is in 2006 voorbereid en wordt in het eerste kwartaal van 2007 uitgevoerd.

2. Kwaliteit van de crisisopvang

Als vervolg op het toezicht op de crisisinterventie door Bureau jeugdzorg in 2005, houdt de inspectie in 2007 toezicht op de (crisis)opvang bij de zorgaanbieders.

De inspectie voert het toezicht uit in vier provincies die hebben aangegeven dat zij dat toezicht wensen, om verschillende redenen:

Noord-Brabant wil het beleid dat zij heeft ingevoerd naar aanleiding van het onderzoek door de inspectie in 2005, getoetst zien. Daarnaast wenst de provincie een toets op een sluitende keten voor de cliënt tijdens en na de crisis.

Ook het stadsgewest Haaglanden vraagt om een toets van nieuw beleid.

De provincie Groningen wil weten of het aanbod voor crisisopvang door zorgaanbieders kwalitatief goed is.

Stadsregio Amsterdam wil weten of Bureau jeugdzorg en de zorgaanbieders die crisisopvang bieden zich bij jonge kinderen (0-4 jaar) houden aan de wettelijke termijn die aan de verblijfsduur wordt gesteld.

3. Kwaliteit van hulpverleningsplannen bij de Mutsaerts Stichting

De inspectie toetst, op basis van een afspraak met de provincie Limburg uit 2003, gedurende een aantal jaren de kwaliteit en resultaatgerichtheid van hulpverleningsplannen bij een zorgaanbieder. In 2007 vindt het laatste toezicht in dit kader plaats bij de Mutsaerts Stichting.

3.6 Het jonge kind, vroegsignalering en preventie

Aangenomen wordt dat veel van de problemen die bij jeugd op latere leeftijd ontstaan, met vroegtijdige signalering en preventie voorkomen hadden kunnen worden. Op dit moment is van systematische aandacht voor preventie nog onvoldoende sprake. `Het jonge kind` is één van de thema's die in het kader van het in hoofdstuk 2 genoemde Toezichtprogramma Jeugd 2007/2011 door de verschillende jeugdinspecties vanuit hun eigen invalshoek zal worden onderzocht.

Aansluiting jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen

In dit onderzoek beoordeelt de inspectie samen met de Inspectie voor de Gezondheidszorg of kinderen tussen 0 en 4 jaar met psychosociale problemen of opgroei- en opvoedproblemen op tijd door de jeugdgezondheidszorg worden gesignaleerd. Van belang is dat zij vervolgens worden doorverwezen en tijdig de juiste behandeling krijgen.

Daarbij is communicatie tussen de jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg van essentieel belang.

Dit toezicht vindt plaats in alle provincies.

4. Ontwikkelingen bij de inspectie

In het komende jaar zal aandacht worden besteed aan het ontwikkelen van nieuwe, gedifferentieerde vormen van toezicht. Efficiënt toezicht betekent toezicht op maat: uitgebreid waar nodig, kort en bondig waar mogelijk of gevraagd. Zo worden zowel de toezichtlast in het veld als het capaciteitsbeslag op de inspectie beperkt. De inspectie zal contacten met de wetenschap aanhalen om “state of the art” toezichtmethoden te gaan gebruiken. In hoofdstuk 2 is al geschetst dat wordt gewerkt aan het ontwikkelen van risico-indicatoren. Dat project zal naar verwachting medio 2007 zijn afgerond. Dit zal leiden tot gefaseerd toezicht in 2008.

De werkontwikkeling binnen de inspectie wordt als volgt vorm gegeven:

Ontwikkelen van professionaliteit

- competentie management wordt ingezet voor ontwikkeling van de individuele competenties van alle medewerkers
- intervisie wordt gebruikt om individuele vaardigheden te ontwikkelen
- nieuwe inspecteurs volgen de “entree” opleiding van de inspectie academie
- meer ervaren inspecteurs maken gebruik van de “verdieping”, de vervolgopleiding van de inspectie academie
- waar nodig worden collectieve opleidingen georganiseerd
- waar nodig wordt medewerkers individuele scholing en coaching geboden.

Ontwikkelen van werkmethoden:

- training van projectmatig werken zal verder worden opgepakt
- de inspectie gebruikt systematisch de “plan/do/check/act” methode om haar werkprocessen te evalueren en bij te stellen
- planning en tijdschrijven worden ingezet om het werkprogramma steeds realistischer op te stellen
- informatie management wordt professioneel vorm gegeven
- de inspectie werkt, o.a. in een benchmark, samen met andere inspecties teneinde kennis te krijgen van “good practices” van collega inspecties.

5. Schematisch overzicht van de toezichtprojecten

In hoofdstuk 3 is het toezicht dat de inspectie in 2007 uitvoert *inhoudelijk* toegelicht.

Hieronder vindt u een schematisch overzicht van deze toezichtprojecten, waarin per provincie is aangegeven welk toezicht wordt uitgevoerd, met een tijdsplanning en vermelding of hierbij met andere inspecties wordt samengewerkt.

Overzicht uitvoering van toezichtprojecten in provincies 2007

PROVINCIE	Toezicht op	Periode van toezicht	Toezicht samen met
Friesland	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe aanbieders van jeugdzorg (Talland en vrouwenopvang). - Betrokkenheid van de ouders bij de daghulp in Friesland - Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld - Aansluiting jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen 	<ul style="list-style-type: none"> Nader te bepalen jan. t/m juni Qscan 2007 jan. t/m sept 	- IGZ
Overijssel	<ul style="list-style-type: none"> - Het casemanagement door Bureau jeugdzorg - Het functioneren van het klachtrecht, de vertrouwenspersoon en de cliëntenraad in een aantal provincies - Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld - Aansluiting jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen - Veiligheid voor jeugdigen in Justitiële Jeugdinstellingen (jji's) 	<ul style="list-style-type: none"> juli t/m dec. jan. t/m juni Qscan 2007 jan. t/m sept jan. t/m sept 	<ul style="list-style-type: none"> - IGZ - IGZ, Inspectie van het onderwijs (IVO), Inspectie voor de sanctietoepassing (IST), Arbeidsinspectie verleent medewerking aan het onderzoek
Groningen	<ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteit van de crisisopvang - Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld - Aansluiting jeugdgezondheidszorg en 	<ul style="list-style-type: none"> jan. t/m sept. Qscan 2007 jan. t/m sept. 	- IGZ

PROVINCIE	Toezicht op	Periode van toezicht	Toezicht samen met
	Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen - Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen (jji's)	jan. t/m sept	- IGZ, IVO, IST, AI-medewerking
Drenthe	- Het functioneren van het klachtrecht, de vertrouwenspersoon en de cliëntenraad in een aantal provincies - Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld - Het casemanagement door Bureau jeugdzorg - Aansluiting jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen - Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen (jji's)	jan. t/m juni Qscan 2007 juli t/m dec. jan. t/m sept. jan. t/m sept	- IGZ - IGZ, IVO, IST, AI-medewerking
Noord-Holland	- Het functioneren van het klachtrecht, de vertrouwenspersoon en de cliëntenraad in een aantal provincies - Een nieuwe aanbieder van jeugdzorg - Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld - Aansluiting jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen - Verbeteringen bij het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) - Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen (jji's)	jan. t/m juni Nader te bepalen Qscan 2007 jan. t/m sept. jan. t/m juni jan. t/m sept	- IGZ - IGZ, IVO, IST, AI-medewerking
Flevoland	- Toezicht op veiligheid bij Nieuw Veldzicht in Flevoland. - Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld - Aansluiting jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen - Verbeteringen bij het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) - Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen (jji's)	Nader te bepalen Qscan 2007 jan. t/m sept jan. t/m juni jan. t/m sept	- IGZ - IGZ, IVO, IST, AI-medewerking
Gelderland	- Het functioneren van het klachtrecht, de vertrouwenspersoon en de cliëntenraad in een aantal provincies - Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld - Aansluiting jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen	jan. t/m juni Qscan 2007 jan. t/m sept	- IGZ - IGZ, IVO, IST,

PROVINCIE	Toezicht op	Periode van toezicht	Toezicht samen met
	- Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen (jji's)	jan. t/m sept	AI-medewerking
Stadsregio Amsterdam	- Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld - Verkorte route indicatiestelling (aansluiting jeugdzorg op lokaal jeugdbeleid) - Kwaliteit van de crisisopvang - Het casemanagement door Bureau Jeugdzorg - Aansluiting jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen - Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen (jji's)	Qscan 2007 Nader te bepalen jan. t/m sept. juli t/m dec. jan. t/m sept jan. t/m sept	- IGZ - IGZ, IVO, IST, AI-medewerking
Stadsgewest Haaglanden	- Het functioneren van het klachtrecht, de vertrouwenspersoon en de cliëntenraad in een aantal provincies - Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld - Aansluiting jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen - Cliëntvertrouwenspersoon - Kwaliteit van de crisisopvang	juli t/m okt. Qscan 2007 jan. t/m sept juli t/m okt. jan. t/m sept.	- IGZ
Stadsregio Rotterdam	- Uitvoeringsprotocol Bureau jeugdzorg en jeugd-GGZ - Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld - Aansluiting jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen - Nieuwe aanbieder van jeugdzorg - Onderzoek naar de zorgverlening aan het "Maasmeisje" - Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen (jji's)	Nader te bepalen Qscan 2007 jan. t/m sept. jan. t/m maart jan. t/m sept.	- IGZ - IGZ - IGZ, IVO, Inspectie openbare orde en veiligheid (IOOV) - IGZ, IVO, IST, AI-medewerking
Zuid-Holland	- Waarborgen van veiligheid voor kinderen binnen een gesloten behandeling - Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld - Aansluiting jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen - Zorgaanbod in het buitenland	juli t/m dec. Qscan 2007 jan. t/m sept. jan. t/m april.	- IGZ

PROVINCIE	Toezicht op	Periode van toezicht	Toezicht samen met
	- Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen (jji's)	jan. t/m sept.	- IGZ, IVO, IST, AI-medewerking
Zeeland	- Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld - Aansluiting jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen - Kwaliteit bij het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)	jan. t/m sept jan. t/m sept jan. t/m juni	- IGZ
Noord-Brabant	- Het functioneren van het klachtrecht, de vertrouwenspersoon en de cliëntenraad in een aantal provincies - Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld - Aansluiting jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen - Waarborgen van veiligheid voor kinderen binnen een gesloten behandeling - Toezicht op de toepassing van het basisprotocol bij vermoedens van kindermishandeling - Kwaliteit van de crisisopvang - Jeugdreclassering - Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen (jji's)	jan. t/m juni jan. t/m sept. jan. t/m sept juli t/m dec. okt. t/m dec. jan. t/m sept. jan. t/m sept. jan. t/m sept.	- IGZ - IGZ, IVO, IST, AI-medewerking
Limburg	- Het functioneren van het klachtrecht, de vertrouwenspersoon en de cliëntenraad in een aantal provincies - Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld - Het casemanagement door Bureau jeugdzorg - Aansluiting jeugdgezondheidszorg en Bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen - Verbeteringen bij het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) - Een veilige opvoedsituatie in de pleegzorg - Hulpverleningsplannen (bij een nader te bepalen zorgaanbieder) - Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen (jji's)	jan. t/m juni Qscan 2007 juli t/m dec. jan. t/m sept jan. t/m juni juni '07 t/m juli '08 sept. t/m dec. jan. t/m sept	- IGZ - IGZ, IVO, IST, AI-medewerking
Utrecht	- Toezicht op de veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld	jan. t/m sept	

